У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 142. ВІВТОРОК, 11-го СЕРПНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 11, 1970 No. 142. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 10 серпня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВНИЙ СУДДЯ НАЙВИЩОГО СУДУ ЗСА Воррен Е. Бирґер, промовляючи на зборах Американського Правничого Товариства в Ст. Луїсі, заявив, що „непристойні й обурливі епізоди" в судових залях „підривають довір'я громадянства до цілої судової системи". Цю заяву склав головний суддя ЗСА у зв'язку з обговорюванням невідповідної тактики непопулярних підсудних-злочинців. Бирґер підкреслював конечність зберегти ввічливість у судових залях. Головний суддя закликав стейтових головних суддів, щоб подбали про прийняття тих рекомендацій, які випрацювали члени Американського Правничого Товариства.

БАНК В ІТОНТАВНІ В НЮ ДЖЕРЗІ збанкрутував, бо президент Даґлес Дж. Шотте спроневірив від трьох до п'ятьох мільйонів долярів. Банк закрито, контрольні органи стверджують дійсний стан цього шестирічного банку. Власників ощадностей повідомлено, що вони дістануть свої гроші до висоти 20,000 долярів. Агенти Федерального Бюра Інвестиґацій мають зв'язок із президентом банку, який не показується ані в бюрі банку ані в своєму мешканні, але він співпрацює з тими, що займаються ліквідацією цієї банкової історії, що сталася сенсацією в цілій країні.

В СУДІ В САН РАФАЕЛІ В КАЛІФОРНІЇ відбулася трагедія, як спричинила смерть судді стейтового найвищого суду Гаролда Дж. Гейлі та трьох інших осіб і поранення кількох осіб. До залі розправ увійшов озброєний чоловік, який спричинив був цю трагедію, і який із підсудними, що їх він хотів звільнити, взяв був як закладників суддю та ще трьох жінок, членів суду присяжних. Закладників завели злочинці до винайменого авта, що чекало на них. Та тоді з'явилася заалярмована в'язнична сторожа. Під час срілянини були вбиті: суддя Гейлі — 65 років, підсудний арештант МекКлейн — 37, свідок арештант Вілліям А. Крісмес — 27 і озброєний влізливець до судової залі — 17-річний Джонатен П. Джексон.

КУБА І ЧІЛЕ ПІДПИСАЛИ договір про взаємну виміну телевізійних програм. Це перший випадок договору з Кубою після 1964-го року, коли Організація Американських Держав схвалила була економічні й політичні санкції проти Куби. Згідно з цим договором Кубинський Телевізійний Інститут і Телевізійний Відділ Католицького Чілійського Університету вимінюватимуть свої програми. В кубинськім радіо назвали чілійського телевізійного представника „репрезентантом Чіле". Чіле зі всіх латинських американських держав завжди домагалося зближатися до комуністичної Куби.

КАНАДІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ НЕ ВПУСТИЛА до Канади тисячі американських юнаків, які хотіли бути на концерті музики „рок", що відбувався в Торонті. Не впустили їх до Канади тому, що не мали потрібної суми на прожиття. Деякі молодці так дуже хотіли бути на цьому музичному фестивалі, що старалися перепливати ріку св. Лаврентія. Поліція заарештувала численних впертих, що старалися конче перейти на канадійський бік. Одні поліцисти вимагали „мінімуму" у висоті 50 долярів, інші жадали, щоб кандидати на вхід до Канади мали принаймні 100 долярів. Один студент втопився в ріці.

У СВІТІ

ОФІЦІЙНІ КОЛА І ПРЕСА СОВЄТСЬКИХ САТЕЛІТНИХ ДЕРЖАВ або т. зв. народних демократій прийняли досягнуте у Москві порозуміння між Західньою Німеччиною і Совєтським Союзом, як заповідь нової ери в міжнародному житті Европи. Зокрема позитивно поставилася до устійненого у Москві домовлення польська комуністична преса, стверджуючи, що післявоєнна ера в Европі закінчена і що наступає ера співпраці і миру.

БРИТІЙСЬКІ І ФРАНЦУЗЬКІ ПОЛІТИЧНІ ЕКСПЕРТИ висловлюють переконання, що Велика Британія і Франція створять у майбутньому, найдалі до 1975 року, одну об'єднану атомову збройну силу. Французькі військові кола і представники міністерства оборони Франції ставилися досі з резервою до цього роду суґестій, але ж у зв'язку з перспективами виведення американських збройних сил з Европи, вони визнають тепер конечність ближчої співпраці з Великою Британією в ділянці нуклеарного озброєння. Вже тепер, особливо із часу відходу генерала де Голля, як президента Франції, розвивається співпраця між Францією і Великою Британією в різних ділянках оборонного будівництва.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ ЛОНДОНСЬКОЇ ГАЗЕТИ „САНДЕЙ", заступник Адольфа Гітлера Мартин Борман, пошукуваний ще й досі як нацистський воєнний злочинець, був убитий агентом британської розвідки ще в 1946 році. Твердить таке колишній британський агент Роналд Ґрей, тепер підприємець у Лондоні, заявляючи, що він застрелив Бормана і його тіло кинув у море в одному із скандинавських фіордів.

ВНАСЛІДОК ВИБУХУ ХОЛЕРИ В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ совєтська влада замкнула для туристського руху деякі області й міста СССР. Зокрема заборонено на необмежений час в'їзд закордонних туристів до таких міст, як Астрахань, Ульяновськ, Волгоград й Одеса. Надчорноморські курорти Ялта, Сочі й інші для туристів покищо відкриті.

ТРИ ЧОЛОВІКИ ЗАХОПИЛИ СИЛОЮ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИЙ ЛІТАК із 27 пасажирами, який летів у суботу 8 серпня ц. р. із Праги до Братислави, і змусили його залогу летіти до Відня. Того ж дня пробував захопити польський пасажирський літак в його леті із Щеціна до Катовиць 27-літній Вальдемар Ґрей, озброєний у ручну ґранату. Протеж йому не вдалося увійти в кабіну пілота, який після порозуміння із Варшавою спрямував ведений ним літак до Східнього Берліну, де Ґрея арештувала східньонімецька поліція й передала представникам польської влади.

КОМУНІСТИЧНІ ПАРТИЗАНИ продовжують свій наступ на столицю Камбоджі Пном Пенг. В неділю 9 серпня ц. р. вони заатакували Компонґ Хан, провінційне місто на 66 миль від столиці, зруйноване майже цілком у висліді довготривалих боїв місто Саанґ, як також місто Краланґ 180 миль на північний захід від Пном Пенгу. Бої тривають. Командування збройних сил Камбоджі повідомило, що атаки комуністів повелося відкинути.

ВІДБУВСЯ XIV СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Вінніпеґ (Прескомунікат). XIV Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, який був започаткований Божественною Літургією в Катедрі Пресв. Тройці в Вінніпезі 30 липня, а ділові наради переводить у готелі Марлборо, — в другий день своїх діянь вступив, поділившись на 5 груп, які обговорювали слідуючі питання:

1. Фінанси й бюджет Церкви, 2. Оплачування духовенства через Консисторію та встановлення мінімальної платні для священиків, 3. Питання переміщення священиків та оплата коштів їхнього переїзду, 4. Зведення малих громад в більші парафіяльні одиниці — там, де децентралізація є непрактичною, 5. Обмаль духовенства та систематичний плян вербування й виховання кандидатів на священиків. Далі, групи Собору застановлялися над потребою оснування місійного відділу та відділу молоді при Консисторії; вони обговорювали питання поширення органу Української Греко-Православної Церкви в Канаді — „Вісника", до розмірів пресового концерну та застановлялися над потребою побудови нового приміщення для канцелярій Консисторії і т. ін.

Поза те, дискусійні групи присвятили чимало уваги і часу справі збереження й поширення серед нашого суспільства української мови. Кожна група працювала під проводом обраного нею предсідника, а в характері дорадників мала два члени Консисторії. В дискусійні групи входили миряни й священики. Свої постанови групи передавали Резолюційній Комісії Собору, яка всі окремі ухвали зводила в форму конкретних резолюцій, а тоді передавала їх на одобрення повним Собором.

На Соборі, в характері делеґатів від громад та гостей була чимала репрезентація української православної молоді, а один 18-літній юнак був обраний до Президії Собору.

У п'ятницю 31 липня, в часі ранішної загальної сесії, Собор однодушно схвалив дві резолюції, які вийшли з докладів Архипресві-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Число безробітних збільшилося до 5 відсотків

Вашингтон. — Департамент Праці повідомив, що число безробітних в липні збільшилося на 0.3 відсотка і становило 5 відсотків, отільки само, що і в травні ц. р., в червні воно виносило тільки 4.7 відсотка всіх робітних вил країни. Це збільшення настало тому, що було менше вільних варстатів праці, і тому, що було більше зголошених до праці робітників. Найбільше збільшилося число безробітних у групі молодих чоловіків, що має від 20-ох до 24-ох років. Це свідчить про те, що звільнені з військової служби військовики тяжко знаходять працю. Число безробітних в цій групі становить в липні — 528,000, а в червні воно виносило — 515,000. Це значить, що відсоток безробітних в цій групі становить в липні 9.1, а в червні він виносив — 7.2. Але збільшення числа безробітних в липні не свідчить про те, що економіка в липні погіршилася в порівнянні з червнем, бо проти цього промовляють такі чинники: 1. Тижневе число праці становило в липні 37.3 — на 0.1 більше, як в червні. 2. Число резробітних в липні вперше від минулої зими не збільшилося. . Збільшення числа безробітних в липні більше спричинене збільшенням числа нових робітників, як внаслідок зменшення числа варстатів праці.

Почалося перемир'я між Ізраїлем й арабськими державами, бої з партизанами продовжуються

Вашингтон. — В суботу 8 серпня ц. р. о 1-ій годині ранку каїрського часу, що відповідає годині 6-ій веч. п'ятниці 7 серпня, почалося перемир'я на всіх відтинках фронту між Ізраїлем й арабськими країнами. Триватиме це перемир'я 90 днів і має закінчитися увечері 9 листопада американського часу. В американських політичних колах сподіваються, що перемир'я буде тривалим. Дотримування умов перемир'я допильновують обидві сторони з обох сторін 32-милевої зони здовж Суезького каналу, перестерігаючи зокрема, щоб жарна із сторін не розбудовувала своїх мілітарних баз і влаштувань. В першому дні перемир'я на усьому Суезькому фронті було спокійно: мовчала артилерія і бойові літаки не переводили своїх налетів на ворожі території. Протеж не припинили бойових дій арабські повстанці, продовжуючи свої наїзди і напади зокрема на зайнятій Ізраїлем арабській території і з суміжних до Ізраїля областей. Ізраїльські летунські збройні сили продовжували із свого боку бомбардувати бази арабських партизанів, які не визнають перемир'я і заявили, що будуть далі вести свої бойові операції проти Ізраїлю. Ізраїльські й арабські офіційні кола прийняли започаткування перемир'я із задоволенням, впевнені, що зв'язані з цим перемир'ям переговори будуть успішні. Призначений на голову переговорів репрезентант Об'єднаних Націй д-р Ґуннар В. Яррінґ відбув на терені ОН у Ню Йорку розмови з представництвами Об'єднаної Арабської Республіки, Йорданії і Ізраїлю. Стосувалися ці початкові розмови головним чином реченця, місця й рівня пропонованих мирових переговорів.

Канцлер Західньої Німеччини Брандт відвідає Москву і зустрінеться з Косиґіном

Бонн. — Західньонімецький канцлер Віллі Брандт прийняв запрошення прем'єра Совєтського Союзу Алексея Косиґіна і відбуде ще цього тижня офіційні відвідини у Москві, як гість Косиґіна. Привіз Брандтові совєтське запрошення міністер закордонних справ Західньої Німеччини Вальтер Шель, який вернувся з Москви, де він протягом одинадцяти днів очолював західньонімецьку делеґацію у переговорах між Західньою Німеччиною і Совєтським Союзом. Під час свого перебування у Москві Віллі Брандт підпише вже в середу цього тижня встановлений у висліді переговорів текст договору про нестосування сили у взаєминах між Бонном і Москвою і про співпрацю, головно економічну, між двома державами. Відвідини Брандта в Совєтському Союзі будуть другими з черги відвідинами канцлера Західньої Німеччини. Перед 15 роками відбув відвідини в Совєтському Союзі канцлер Конрад Аденауер добиваючись там встановлення дипломатичних взаємин і звільнення 15 000 німецьких вояків, які перебували в совєтському полоні. Канцлер Віллі Брандт конферував з Вальтером Шелем негайно після його повороту з Москви. Зараз же після розмови Брандта з Шелем відбулося засідання західньо-німецького уряду для обговорення звіту Шеля. Водночас із цим західньо-німецький уряд сповістив окремими листами уряди ЗСА, Великої Британії і Франції що домовлений у Москві договір в нічому не порушує взаємин Західньої Німеччини із союзними країнами.

Уруґвайське радіо повідомило, що підпільники застрелили американського закладника

Монтевідео, Уруґвай. — В неділю 9-го серпня о год. 12:40 по полудні уруґвайське радіо повідомило, що американський закладник 50-річнийДен А. Мітріон, був застрелений тому, що уруґвайський уряд не звільнив всіх політичних в'язнів, як цього домагаються підпільники з лівої організації „Тупамаро". Підпільники тримають ще як закладників одного американця й одного бразилійського дипломата. Мітріон був схоплений як закладник 10 днів тому. В телефонічній розмові з радіостанцією повідомляв невідомий підпільник, що застрелені будуть і два інші закладники, коли уряд не звільнить політичних в'язнів. Ці закладники — це американець, 65-річний Клод Л. Флай і бразилієць, 41-річний Альойзіо Морес Діяс Гоміде. Число політичних в'язнів становить 150. Діяса схопили підпільники 31-го липня, а Фляя в п'ятницю, 7-го серпня.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРИЙНЯВ НА АВДІЄНЦІЇ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА ЙОСИФА СЛІПОГО

Париж (Софія Наумович). — У п'ятницю 17-го липня 1970 року президент Франції Жорж Помпіду прийняв Кардинала Йосифа Сліпого на окремій авдієнції в Елізейському палаці з усіми почестями для чужинецьких достойників, із презентацією Національної Ґвардії та дипломатичним церемоніялом. Авдієнція тривала 25 хвилин, упродовж яких виявилося, що президент Помпіду не тільки ревний католик, але теж добре ознайомлений зі ситуацією Сходу Европи та зокрема СССР. Що ж до українських справ, то президент Франції знає про нашу еміґрацію, питався як їй живеться, знає адресу нашої церкви у Парижі, як теж і цей історичний факт, що Франція перша визнала була Українську Народну Республіку, коли вона проголосила самостійність. „Тепер часи дещо змінилися!" — докинув він до цієї історичної пригадки.

Незабаром після того наспів лист до Ділового Комітету від президента французького Сенату Алена Поера, у якому він, ще перебуваючи на вакаціях, запрошує нашого Кардинала відвідати його 31-го липня 1970 у Люксембурзькому палаці у Парижі. І ця авдієнція пройшла з великим успіхом та тривала ще довше як попередня, а президент Ален ще більше цікавився українськими справами.

Крім цих найвищих візит, відбулося у цю саму п'ятницю, по полудні 17-го липня, прийняття Президії Міської Ради м. Парижу у честь нашого Кардинала, з невеликою кількістю українців і французів із Почесного Комітету. Це не були перші відвідини українців в „Отель де віль де Парі". З приводу Шевченкових 100-тих роковин та найменування скверу ім. Тараса Шевченка, представники українських організацій та Шевченківського Комітету були теж там двічі гостями. Проте, це останнє прийняття з Кардиналом було найкраще і найвеличніше. Причиною цього була очевидно постать нашого Ісповідника, який зробив якнайкраще враження на віцепрезидента п. Франсуа Колє, що приймав нас у заступстві відсутнього голови Діліс Дельфура.

У своєму привітному слові п. Колє сказав, що він щасливий вітати того Мученика, що через 18 років переносив злигодні та тортури, яких не пощадила йому доля, але своїх ідеалів не зрадив. Завдяки ньому українська Церква незламна. Треба тільки жалувати, що інші духовні особи заламалися, не витримали досвідчень. Його Блаженство — гуманіст, його діла побудовані на братній любові, він вніс нового духа до Ватиканського Собору II, його поважали Папи Іван XXIII та Павло VI. Він допоміг їм у соборових працях своїм великим знанням і досвідом. У Парижі святкують його приїзд не тільки українці, бо земляки-французи клонять голови перед ним, а управа Міської Ради передає медалю міста Парижу.

Наш Верховний Архиєпископ відповів поправною французькою мовою: „Ми прибули сьогодні сюди, щоб подякувати управі м. Парижу за велику прихильність до нас. Місто Париж дало для вжитку українців-католиків гарну церковцю на Сен-Жерменському бульварі, а також іменувало сквер при цій церкві ім'ям найбільшого нашого поета Тараса Шевченка. Це скріплює ці приязні взаємини Франції з Україною, що датуються від приїзду і одруження Анни Ярославни з французьким королем Генрихом І у XI ст. і продовжуються до нинішнього дня. Я сам писав багато про Францію, у якій перебував кількома наворотами, а під час останньої війни працював у Католицькому Інституті у Парижі. Наш єпископ Володимир Маланчук опікується українською екзархією, яку бажали б ми перемінити на єпископат. Є тут теж культурні українські центри: Бібліотека ім. Симона Петлюри та Наукове Т-во ім. Шевченка. Це покищо єдині амбасади нашої справи, які намагаються внести теж український вклад у культуру Парижу. Ми не маємо медалі, щоб вам подарувати, зате прошу прийняти книжку, яку написав п. Андреоті — що саме тепер може стати прем'єром Іта-

(Закінчення на стор. 3-ій)

КІНЕЦЬ ТИЖНЯ НА „СОЮЗІВЦІ" ПРОЙШОВ ПІД ЗНАКОМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Союзівка, Кергонксон (Л. П.). — Кінець останнього тижня, від п'ятниці 7-го серпня, до неділі 9-го включно, пройшов на „Союзівці" під знаком мистецьких імпрез і показів. Чудова літня погода, велика кількість молоді, веселий щебіт дітей сприяли тому, що сотні українців з різних стейтів, з Міннесотою включно, почували себе на „Союзівці" дійсно вдома, а старші вихідці з Карпат — в українських Карпатах, дарма, що Оселя УНСоюзу розташована в Кетскільських горах. Великий водопад в 100 стіп, що прикрашує й без того прекрасний краєвид „Союзівки", шумів їм про минулі роки в Україні, а дітям і молоді, тут народженим, наочно являв частину краси далекої Української Землі.

П'ятниця 7-го серпня для кожного відпочинковця-гостя проминала по - різному, але найбільшим успіхом користувалися розлогі модерні басейни і тенісові корти, а увечорі, як говориться, старе й мале — всі пішли на приманливі звуки оркестри під керівництвом Ірини Біскуп, яка наперемінну з Марусею Штинь, що дуже виробилась як виконавець пісень легкого жанру, розважала танцюючі пари ще й співом. Час до часу старші уступали великий танцювальний майданчик біля шшВеселки" під чистими зорями Союзівки молоді, яка з'їхалась сюди з різних стейтів Америки та з Канади, в тому й на Курси Українознавства під керівництвом проф. д-ра Василя Стецюка. Управителі „Союзівки", пп. Володимир Квас і Данило Слободян, не мали ніяких додаткових турбот: молодь зібралась товариська, тактовна, життєрадісна.

Субота 8-го серпня викликала особливе зацікавлення серед старших і молоді: того дня лише й розмов було на тему „чи вони вже приїхали?" Ишлося про чотирьох українських юнаків із далекої Австрії, які прибули до ЗСА заходами українських студентських централь Америки й Канади, щоб взяти участь у працях Конгресу ЦЕСУС в Монтреалі й дати там та в інших містах концерти. Четверо віденських козаків щасливо прибули на „Союзівку" і, як признались, спершу не вірили, що українці навіть в Америці мають таку чудову оселю, з віллями з такими промовистими назвами, як „Львів", „Чернівці", „Полтава" та ін. Український Басовий Квартет з Відня у складі: Бориса Ямінського — 24-літнього студента філософії, Генрика Штайнгаґена — 26-літнього урядовця, Ігоря Тарка — 21-літнього студента права, і 21-літнього Григорія Савки — студента права, дав у оздобленій в українському стилі незрівнянним ЕКОМ залі „Веселки" ориґінальний концертовий виступ, який, здається, ніколи не забудеться. Більшості присутніх довелося вперше в житті чути басовий квартет, що має свій особливий чар. Квартет, представлений маестром Володимиром Гентошом, який і провадив вечором, виконав під постійний акомпаніямент зливи оплесків слухачів, 12 пісень та два наддатки, в тому пісні народні й стрілецькі, марш „Геть, вороги, з України" Андрія Гнатишина, який був творцем цього квартету й аранжував усі

(Закінчення на стор. 3-ій)

Український Басовий Квартет з Відня, що з великим успіхом виступив на Союзівці. Перед виїздом на Союзівку, молоді співаки в четвер, 6-го серпня, відвідали Головну Канцелярію УНСоюзу та приміщення „Свободи".

На Алясці канонізовано першого святого Православної Церкви в Америці

Кодіяк, Аляска. — З четверга 6 серпня до неділі 9 серпня ц.р. в цій маленькій острівній місцевості, що нараховує 400 душ населення, відбувалися урочистості канонізації Германа з Аляски, народженого в Росії місіонара, що в 1794 році почав проповідувати християнство серед місцевих тубільців-алеутів. Із канонізацією Германа він стає першим святим Російської Православної Греко-Католицької Церкви Америки, визнаної тепер автокефальною московським патріярхатом. Св. Герман жив на Алясці майже сорок років, проповідуючи Христову науку і допомагаючи тубільцям в їх боротьбі за існування. Вславився своїми ділами, що їх вірні Православної Церкви визнали за чуда і протягом майже півтора сторіччя вважали Германа святим. Перше російське поселення на острівці Кодіяк було започатковане Александром Барановим із Російської Американської Торговельної Компанії. Два роки пізніше прибули туди російські місіонарі, між ними теперішній святий Герман, народжений в Серпухові біля Москви 1760 року. Під час своєї діяльности на Алясці він жив у печері. Життя його і діяльність огорнулися згодом — після смерти 1837 року — низкою леґенд.

В летунській катастрофі в Перу згинуло 45 американських учнів

Ліма, Перу. — Перувіянський літак із 91-им пасажиром та 6 членами залоги розбився зараз після відлету з летовища в Кузко і всі особи на літаку згинули, крім помічника пілота, який вийшов живим із цієї катастрофи. На цьому літаку було 45 американських учнів середніх шкіл, які дорогою виміни учнів перебували вакації в батьків перуанських учнів. Американські учні перебували в столиці Лімі, звідки вони зробили проґулянку до міста Кузко, де знаходяться славні руїни інків. Вертаючися до Ліми, літак зараз після старту розбився. Керівник культурного центру в Кузко Макс Ніколінія повідомив про катастрофу американську амбасаду, бо на літаку були американські громадяни. Коли пілот побачив, що не справно функціонує мотор, старався вернутися на летовище, але це йому не вдалося, бо літак екс-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Як закінчаться вакації

Ще кілька тижнів — і ще один літній, вакаційний сезон буде за нами. Спорожніють вакаційні оселі, закінчиться таборування, і наша молодь і наші діти знову повернуться до своїх шкільних зайнять, повернуться і до всіх великих загроз та небезпек міста. Очевидно, що не одне батьківське серце сповнене тривогою, щоб його дитина не попала у той страшний крутіж, що про нього так багато тепер вісток. З попередніх і останніх вісток знаємо, що навіть діти найбільш заможних батьків, навіть ті, що мають історичні родинні прізвища, попадають у цей страшний крутіж, виходом з якого є часто арешти, суди, в'язниця та знищене життя.

Це давна історія, що для кожного батька і для кожної матері їх дитина є „інша", „не така", „ліпша". Це ще тільки збільшує загрозу для дітей, як і збільшує її факт, що не всі батьки знають і вміють, як зберегти своїх дітей „іншими" і „ліпшими" та часто своєю байдужністю, як і своєю наполегливістю у тому відношенні досягають цілком протилежних наслідків.

Великою допомогою для українських родин в тому, щоб зберегти їхніх дітей іншими і ліпшими, є наші молодечі організації і наше рідне шкільництво. Свого часу „Свобода" надрукувала листа одного з наших юнаків, що бореться проти комуністичної агресії у В'єтнамі, в якому цей юнак гірко дорікав своїм родичам і своїй громаді за те, що не подбали, щоб він вивчив свою рідну, українську мову. Із Шкільної Ради інформують, що час від часу від наших вояків у В'єтнамі приходять листи з проханням виставити їм посвідчення, що вони закінчили українську школу та володіють українською мовою. А скільки ж то листів приходить до редакції, в яких не тільки молоді люди, але й дозрілі професіоналісти з вдячністю згадують своїх, часто вже народжених в Америці батьків за те, що подбали про їх знання української мови.

У сьогоднішньому світі людина не може вважати себе інтеліґентною, якщо не володіє бодай двома-трьома мовами. Це навіть з практичних міркувань, не кажучи вже навіть про ті величезні користі духово-морального порядку, що їх дає знання мови своїх батьків. В додатку також і час, проведений в Рідній Школі замість на дуже небезпечних модерних дозвіллях, може врятувати не одне молоде тіло і душу.

Тому й гаряча порада: як тільки скінчаться вакації, не повинно бути ні одного українського юнака і юначки, ні одної української дитини, які не навчалися б у рідній школі, які не належали б до наших молодечих організацій. Саме ці школи і ці організації повинні мати всю можливу моральну і матеріяльну підтримку нашого громадянства.

Відкладений з'їзд

Без огляду на трагікомедії виборів до різних „советів", відомо і в самому СССР і за кордоном, що Совєтським Союзом керує група партійців, яку тепер очолює перший секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв.

24-ий з'їзд комуністичної партії СССР мав бути скликаний в 1970 році. Про це були згадки в совєтській пресі, згадував про такий реченець і Л. Брежнєв. Але вся імперська преса різними мовами принесла несподівано 14-го липня повідомлення, що 24 з'їзд КПСС відбудеться в наступному році: у березні 1971 року. Тоді ж повідомлено, що на з'їзді звітуватимуть Брежнєв, Косиґін та голова Ревізійної комісії КПСС Г. Сізов. Делеґати на з'їзд мають вибиратись усюди „таємним голосуванням на обласних, крайових конференціях і з'їздах компартій союзних республік": 1 делеґат від 2 900 членів комуністичної партії. Останньою, четвертою точкою запляно ваного з'їзду КПСС є така: „Вибори центральних органів партії".

Совєтознавці у вільних країнах і тепер сушать собі голови над питанням: чому в Москві вирішили майже на рік відкласти скликання з'їзду, на якому будуть проголошені наперед вироблені в Політбюрі постанови та наперед складені списки керівних органів? З багатьох здогадів, припущень і фактів вимальовується наступна запитальна відповідь: на кого треба буде звалити вину за небезпечний застій і навіть реґрес сільського господарства СССР, за відставання багатьох видів індустрії, катастрофічне становище з житлобудівництвом, невиконані обіцянки ЦК КПСС про „підвищення рівня життя совєтського народу"? Хто має відповісти головою за дедалі зростаючу апатію совєтських громадян до всіх і вся, за зростаючий опір режимові в середовищах поневолених народів? Хто має відповісти за провал політики відносно комуністичного Китаю? В самому ЦК КПСС немає однозгідности й у питаннях закордонної політики СССР. Ось такі і напевно багато інших причин змусили Л. Брежнєва пересунути скликання партійного з'їзду на наступний рік.

Д-р А. Вусик

СУМНА РІЧНИЦЯ

Цього року, 28 червня, сповнилося 30 років з дня окупації Буковини большевиками. Тоді остання вітка українських земель утратила всяку можливість бодай ущербленого, але все ще вільного життя, і попала цілковито в тюрму народів. Відтоді почалася кривава соборність уже всіх українських земель.

Той день цвяхом вбився в пам'ять не тільки буковинців - українців, а й всіх інших народів Зеленої Буковини. Того ж дня о годині 11 ранку комуністичні прихвосні з прапорами вітали червоноармійців над Прутом у Чернівцях і цілували танки червоної армії. Того дня замовкли дзвони по церквах і закрилися двері всіх крамниць.

І природа зажурилася бідним народом, бо ще перед приходом червоної армії на сході затяглась страшна ґемрява, непроглядна завіса запала від неба до землі, — явище, якого люди ще не бачили. Від того дня люди появлялись на вулицях без краваток, без капелюхів, у старому одязі. Наступила й духова зміна: товариськість, прихильність, взаємне довір'я зникли відразу, бо ніхто вже не знав, чи вчорашній приятель не є сексотом, доносщиком. Не стало нікого, що обстоював би за людиною, обороняв у біді, людина стала безправним знаряддям в руках ворога. Запанували загальний страх і тривога. Протягом ночі мила країна стала чужою. Хоча надворі була спека, того і наступних днів з коминів димилося: це люди палили найкращі свої пам'ятки, дорогоцінні документи, переписку з приятелями і кревними, книжки, журнали, часописи. Від того дня смершівці й енкаведисти, що прибули з червоною армією, ввихалися по хатах, виловлюючи колишніх поліційних службовців, суддів, визначних громадських діячів, а по селах ще й війтів. Простоволосих, босих, неодягнених людей стягали з вантажних автомашин і гнали в тюремні келії, в яких вікна забили дошками. Ночами було чути постріли та крики в'язнів.

Частини червоної армії, що окупували Північну Буковину, складалися переважно з політично добре вишколених українців або тих, що говорили по - українськи. Вони охоче зустрічалися з місцевим населенням, хвалили своє совєтське, заводи, де „все виробляється для народу" (навіть помаранчі й цитрини!), а як доказ добробуту показували великі жмути паперових рублів. По двох тижнях замінив їх 97-ий погранічний відділ з москалів, що неприхильно ставились до населення, ночами марширували містом, співаючи про Катюшу. Зразу прибули й письменники Ю. Яновський, А. Малишко, М. Бажан, А. Корнійчук і ін. В Чернівцях відкрито музично - драматичний театр, де виставляли п'єсу Корнійчука „Гетьман Хмельницький", а на стінах театру ззовні виднілі намальовані гади з написами: „Бий петлюрівців, буржуазних націоналістів, ворогів народу!"

І в перших днях окупації забрано 17.000 буковинської молоді до червоної армії. Чимраз більше вулиці безлюдніли, бо людей виловлювали, формували з них ешелони і кидали на роботи вглиб Совєтського Союзу.

Коли ми шукаємо якогось договору, як підстави тієї окупації, то виглядає, що такого договору не було. В таємнім німецько - большевицькім договорі з 23 серпня 1939 р., про розподіл зони інтересів в Східній Европі згадано тільки Басарабію (абзац 3). Натомість є документ про те, що совєтський міністер закордонних справ В. Молотов повідомив 13 червня 1940 р. гітлерівського амбасадора в Москві (приятеля москалів), графа ф. д. Шуленбурґа, що СССР має намір приєднати Басарабію й Буковину (цілу) до СССР. Гітлер буцім на це не погодився. Через десять днів після того совєти повідомили Шуленбурґа, що в разі Румунія не погодиться добровільно віддати Басарабію й Буковину, то „застосується силу". 26 червня 1940 р. німецький уряд повідомив Молотова, що згідний піддержати совєтське домагання. І того самого дня Молотов передав на руки румунського посла в Москві Г. Давідеску ультимативну ноту: 1) повернути Басарабію Совєтському Союзові, 2) передати Совєтському Союзові північну частину Буковини згідно з доданою мапою. Уряд СССР ждатиме на відповідь протягом 27 червня 1940 р.

Рівночасно німецький міністер закордонних справ Ріббентроп переслав румунському міністрові закордонних справ 27 червня 1940 р. повідомлення: „Совєтський уряд повідомив нас, що він зажадав від румунського уряду передачі Басарабії і Північної Буковини. Щоб уникнути війни, припоручаємо підписати вимоги Совєтського Союзу". Того дня Давідеску передав Молотову відповідь, що румунський уряд просить вказати місце і дату для переговорів з наміром „доброї згоди і дружби між СССР і Румунією". На те Молотов поставив Давідеску в Москві вимогу, щоб з години 2-ої 28 червня 1940 р. румунські війська залишили Басарабію і Північну Буковину, а совєтські війська мають зайняти Чернівці, Кишенів та Акерман і протягом 4 днів інші місцевості. При тому Молотов застеріг румунський уряд проти будь-якого нищення мостів, залізниць, підприємств та ін. Відповідь мала бути дана не пізніше 12 години 28 червня. Давідеску в Москві о год. 11 передав згоду румунського уряду.

До того всього треба згадати цікавий факт, а саме, що вже 22 червня 1940 р. до Москви прибула німецька делеґація під проводом ґенерального консула Нілдеке, щоб договоритися про переселення німців з Басарабії і Буковини. Отож видно, що все було заздалегідь умовлене, тільки німці не погодилися на передачу цілої Буковини.

На VII сесії Верховного Совєту СССР з 2 серпня 1940 р. прийнято закон про включення в склад Української ССР Північної Буковини, Хотинського, Ізмаїльського та Акерманського повітів Басарабії та доручено Президії Верховного Совєту СССР призначити день виборів депутатів до Верховного Совєту ССР від населення нових територій. Указом Президії Верховного Совєту СССР з 15 серпня 1940 р. знаціоналізовано всю землю і ліси на окупованих територіях.

До Північної Буковини прилучено частину Хотинського та Дорогойський повіт. Так створено Чернівецьку область. Буковину поділено на райони: Чернівецький сільський, Садгірський, Кіцьманський, Заставнецький, Вашківський, Вижницький, Путилівський, Глибицький і Сторожинський. Саме місто Чернівці поділено на райони Шевченківський, Ленінський і Сталінський. Те саме і в Басарабії. В повітах заведено райкоми. В кінці серпня переведено совєтизацію судівництва: створено районові „народні суди" та обласний суд у Чернівцях. З 21 серпня почали діяти обкоми і облвиконкоми. По селах заведено сільради і комсомольські організації. Вже 1940 року було 216 низових партійних організацій. Зорганізовано профсоюзи.

До націоналізації землі 330 поміщиків мали 132.969 гектарів землі, а церкви — 47.882 га. Всіх господарств було 129.518 і на них припадала 1/3 землі; на одного поміщика припадало пересічно 400 га, а на одного хлібороба 0,65 га. По націоналізації 22.100 безземельних селян дістали землю — 250.000 га. Але податки були такі непосильні, що люди відрікалися землі. І так зорганізовано 62 колгоспи. Знаціоналізовано торгівлю.

З простору 10.442 кв. км. большевики зайняли 5.500 кв. км. із 520.000 мешканцями, а Румунії залишено 4.940 кв. км. з 330.000 мешканцями (за переписом ще з 1930 р.). Але й з того Північна Буковина за короткий час втратила не менше як 15.000 свідомого українського елементу. Велику частину активу вивезено вглиб Росії чи на Сибір, інші добровільно виїхали до Румунії, а невелика частина переселилася до Німеччини з німецькою переселенчою комісією 9 вересня 1940 р. То була мішана німецько - російська комісія. Уповноваженими від німців були проф. д-р Герберт Маєр і його заступник Р. Ваґнер, а від москалів — капітан НКВД Москаленко та майор Кириченко. З 15 вересня комісія почала роботу, а вже 27 вересня від'їхав перший транспорт з 1000 осіб. В Чернівцях зразу з'явилась фабрика фальшивих документів, де за великі гроші можна було дістати метрику німецької бабці чи прадіда.

Закінчення на стор. 4-ій

Останні дні Леніна

Довший час провідник соціялістів - большевиків та „вождь світового пролетаріяту" Володимир Ленін-Ульянов проживав за кордоном. Коли в 1917 р. в Петрограді вибухнула революція проти самодержця Миколи, то Ленін у Швайцарії спочатку не повірив тій вістці. Перевезений в заплямбованому німецькому вагоні, за дозволом і коштом німецького ґенштабу (який ішов на все, щоб развалити мілітарного противника Росію) Ленін опинився спершу в Петербурзі, потім у Москві, на самім гребені революційної хвилі, яку він зумів загнуздати й обернути всю революцію в контрреволюційний переворот, в ім'я збереження цілости імперії.

Ленін прибув з-за кордону до Петрограду в 1917 р. не лише із большевицько-марксівськими думками: він привіз підхоплену в Парижі чи в Лондоні хворобу, якої в ті часи не вміли лікувати. Скоро у вождя почало випадати волосся, він почав у розмові гаркавити. На збережених ґрамофонних записах з його гохштаплерсько - імпровізованих промов вже не чути звуку „р".

З січня 1923 р. Ленін уже тільки диктував секретарям свої листи і статті, настільки прогресивний параліч пішов вперед. У березні того ж року стан його здоров'я так захитався, що ЦК партії постановив видавати лікарські бюлетені про стан здоров'я Леніна, сподіваючись його близької смерти.

У кагебівській газеті для російських емігрантів за кордоном, „Голос Родіни" з березня 1970 р., в хроніці „Дати з життя й діяльности В. Леніна" подано під місяцем березнем: „Новий приступ хвороби Леніна, який призвів до посилення паралічу правої частини тіла і втрати мови". Хворого Леніна ще возили в Горкі під Москвою, потім привозили на день до Москви, у січні 1924 р. він побував — привезений у кріслі — на „ялинці" для дітей чекістів у Кремлі, але 21 січня — „несподівано різко погіршилось здоров'я", а увечері о 6 г. 50 хвилин помер рятівник російської імперії в новій формі.

Характеристично, що Президія Центрального Комітету большевицької російської партії доручила очолити державну комісію для похорону В. Леніна не комусь, а тільки правій руці покійного — голові кривавого ЧК Ф. Дзержинському. Ленін був творцем ЧК, Ф. Дзержинський був слухняним і запопадливим виконавцем волі „вождя".

Спершу поховали Леніна в тимчасовому дерев'яному мавзолеї, а згодом перенесли в кам'яний, який стоїть і досі.

Ще в 1940-их роках між населенням СССР ходили вістки, що в тім мавзолеї лежить гіпсове зображення Леніна, а не його мумія, бо в Москві в 1924 р. не було фахівців від бальзамування. Без огляду на це, до мавзолею з Леніним і тепер організовано підвозять учнів шкіл, час від часу робітників із заводів і фабрик, водять туди закордонні делеґації — поклонятись тому, хто загинув передчасно від проґресивного паралічу і через кого загинули мільйони невинних людей 100 народів і націй тільки в самому СССР, а найбільше в Україні.

(н. н.)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: д-р Михайло Данилюк

НОВЕ В ЛІКУВАННІ ПІСТРЯКА

Американський журнал „Пістряк" у числі за березень - квітень ц. р. подає цікаву вістку про невідомий досі в медицині метод лікування пістряка рослинними засобами. Йдеться про застосування чайного напару з рослини західніх американських прерій т. зв. шепаралу. Рослина ця поширена в тих преріях, як невеликий кущ, відома в ботаніці під назвою „Ляреа діваріката" і її у формі чаю вживають різні індіянські племена, мабуть, уже тисячі років.

Ще в 1959 році Американський Інститут Пістряка одержав ряд повідомлень, особливо зі стейту Айдаго, про те, що там чимало людей, хворих на пістряк, ніби одержали значну полегшу від цієї рослини. В січні 1969 р. молодий хірург з університетської клініки в стейті Юта на зборах відділу Американської Колеґії Хірургів виголосив на цю тему доповідь, яка набрала великого розголосу, відбившись широко у світовій пресі, зокрема в пресі Европи. Це збудило ще більше заінтересування серед медичних кол, і Американське Об'єднання для Поборювання Пістряка зарядило ряд дослідів та збір інформацій.

Почалося все з того, що пацієнт в університетській клініці Юта, з очевидною меляномою на обличчі, маючи вже метастази від первинної пухлини, відмовився від операції. Меляноma, як відомо, одна з найгірших форм пістряка, яка швидко росте і вбиває людину протягом кількох місяців. Згаданий пацієнт почав сам лікувати себе чаєм з рослини шепарал. Через вісім місяців він вернувся до клініки, і там стверджено, що злоякісна пухлина майже повністю зникла, а залишки її, щоб запобігти рецидивові, можна було легко видалити оперативним способом.

Одночасно з цим пацієнтом кілька інших лікували себе чаєм шепарал, мавши різні види пістряка. Результати були такі: у пацієнта з розповсюдженою лімфосаркомою пістряк зник на 75%, але, на жаль, він сам перервав лікування; пацієнт з пістряком та метастазами в легені, що не мав ніякого успіху з лікування всіма засобами клініки, одержав майже чудесну допомогу від шепаралу протягом двох місяців, але згодом стан здоров'я його погіршився; у пацієнта з меляномою після вживання того чаю пістряк зник на 95% і залишки його видалено оперативно. В інших пацієнтів пістряк зник на 20-60% протягом місяців.

Дію шепаралу деякі науковці зв'язують з його „нордігідроґваюретичною кислотою" (скорочено по-американськи — НДГА), яка звертала на себе увагу науковців і раніше. Цю кислоту використовували доволі широко в продукції харчів, щоб з помічччю її запобігти ферментації вже готових харчів. Виявилось, що вона має дефінітивний вплив на „дихання" окремих клітин, заблькоковуючи споживання кисню клітинами, а тим самим провокуючи відмирання тих клітин. Мабуть, вважають деякі науковці, така блькоkада кисню відбувається особливо інтенсивно в клітинах пістряка.

У кількох медичних дослідних центрах експериментально доказано, що кислота шепаралу нищить ракові клітини у їх лябораторних культурах, але на живих організмах, особливо на людині, такого доброго ефекту ще не доведено. На тваринах ця рослина діє, правдоподібно, сильніше, а у мишей малі пістряки доводить до повного заникнення.

У своїх висновках Американське Об'єднання для Поборювання Пістряка дуже обережно стверджує, що до цього часу повних доказів на те, що шепарал виліковує пістряк у людини, немає, хоч у багатьох випадках та при деяких видах пістряка пухлини помітно заникають. Проте, деякі види пістряка можуть навіть стимулюватись цією рослиною. У кінці своїх висновків це Об'єднання констатує, що шепарал не має в собі ніяких отруйних складників, отже не може справляти ніякого шкідливого ефекту на людину. Різні інші центри та дослідчі інститути видали також „прохолодні" комунікати. І це нормально, бо така поважна справа, як пістряк, вимагає дальших студій, експериментів, фактів. Пістряк — надто скомплікована проблема, щоб її можна було розв'язати одною формулою чи одним ліком.

Тепер, як відомо з медичної преси, досліди над шепаралом ведуться в Неваді, Арізоні, Юті та інших західних стейтах. Деякі університетські дослідчі групи одержали по сто і більше тисяч долярів в цьому році для ведення посилених дослідів над шепаралом.

Чи принесе ця індіянська рослина бодай частинну розв'язку в лікуванні рака? Хочеться сподіватися на добрі висліди. Одначе факт використовування цієї рослини ще раз показує, що сучасна медицина не цурається природніх засобів лікування, не нехтує багатьох засобів народної медицини. Вона лише перевіряє їх, встановлює і доказує їх правильність та доцільність, щоб вести лікування не ворожбою, а знанням.

Свого часу наш поет, лікар і прихильник народної медицини, д-р Юрій Липа, написав під назвою „Ліки під ногами" книжку про рослини, які вживались у лікуванні в Україні. Якщо експерименти з рослиною шепарал хоч у найменшій мірі увінчаються успіхом, то — з-поза компютерів і вибагливих лябораторних уладнань, з-поза тіней фабричних коминів — треба ще раз схилити голову перед мудрістю нашого видатного колеґи і земляка.

Степан Шах

ЛЬВОВ'ЯНИ НА ФЕРІЯХ

ДЕНЬ СВ. ОЛЬГИ

(Спомин з-перед 46 років)

(3)

Можна собі уявити нашу радість при зустрічі в Турці Львов'ян, хоч би у Львові і сварились на політичнім чи партійнім тлі, то як десь поза Львовом сходились „трималися, як жиди купи".

Присілись вони, очевидно до нашого стола, і було нас уже всіх 11 чоловіків. І почалось „засідання". Провід мав невтомний д-р В. Щурат, а в дотепах неперевершеним „бесідником" виявився д-р Говикович. Спрага „не вгасала". Старий Щипко пильнував, щоб склянки не висихали. Пішла жвава балачка, посипались „віци" і затерлась між нами різниця звання та віку. Кожний відчував, що має вакації, та що жінки не наглять додому . . .

IV

Я глянув на годинник із зозулею на стіні. Але зозуля не кукає і не пригадує нам, котра година. Глянув я на свій кишеньковий годинник, а на ньому вже по год. 3-ій. Пригадую „кумпанії", чого ми приїхали до Турки. „Нині, — кажу до д-ра Щурата, — св. Ольги, а пані Роздольська — Ольга. Ми хочемо купити для нашої любої соленізатки у повітовім місті якісь дарунки". Всі глянули на годинники (що їх всі носили в камізельковій кишеньці на ланцюжку) і заворушились. За дві години від'їздив наш останній поїзд, а ми ще нічого не купили.

Ми встали від стола, заплатили і почали виходити. А проф. Роздольський, поговоривши щось з Щипком і з о. І. Федевичем, просить ціле товариство до Яблінки на ім'янини своєї жінки. Всі прийняли запрошення радо, лише нотар Данилевич випросився через брак часу, бо він і так службово вийшов до суду, а тут з нами задержався. Ми його виправдали. Розійшлися по місті, по крамницях, шукаючи „чогось" відповідного на подарунок.

Але що можна було в Турці купити? Про квіти ані не згадуй; не було в тому повітовому місті огородника, бо кожний міщанин мав свій город і в нім плекав квіти для себе; жиди-крамарі квітів не потребували. Була одна цукорня, в якій, крім содової води з малиновим соком, „бомбонів", шоколядок краківської ф-ми Пясецького та мороженого, не було більше нічого. Якоїсь пам'яткової" крамниці з дарунками — також не було. У крамницях були — коси, цвяхи, ланцюги, сокири, серпи, солом'яні капелюхи та „шварц, мідло і повідло", і ще нафта до лямп та дьоготь для возів. Ми бігали одинцем по місті. Але коли остаточно зійшлися на станції, виявилось, що все таки кожний з нас щось купив; а якщо не знайшов „дарунка", то мав пляшку вина (а в Турці можна було купити правдиве токайське), або щось з виробів львівської ф-ми Яна Бачевського, з яких найулюбленішою була „яржембуфка". Я купив шелянову хустку, які тоді носили бойкині. А був то ужгородський текстильний фабрикат, люблений у Турчанщині, мабуть, ще з часів Марії Терези . . .

Десь 10 хвилин перед від'їздом поїзду прийшов проф. Роздольський з д-ром Щипком, який аж вгинався під тягарем свого великого, ще військового наплечника; в нім шинка, ковбаси, білі хліби та пляшки „сливовиці". А десь за 5 хвилин перед від'їздом, коли вже начальник станції стояв у червоній шапці на пероні, а ми всі зайняли місця і нетерпеливо виглядали крізь вікно, з'явився суддя Яценьо з китицею гарних фіолетово-рожевих фльоксів, перев'язаних гарною стяжкою, а за ним служник чи фірман з ресторану Щипка з тачками, а на тачках бочка пива! Ми з дива не могли вийти, як той скупий яворівський „шкот" шарпнувся і нас усіх перевершив. Мене таки здивувало, звідки він дістав квіти. А він на то: „На те я слідчий суддя". А далі: „Коли ми вийшли з ресторану, я зайшов „подивитися" на подвір'я. А там за штахетами городець з квітами, а між ними п-а Щипківна, що фльокси стинала. Я, як кавалір, зробив око до панни і попросив квітів, і вона мені не відмовила. А коли я сказав, кому їх вручу, вибрала щонайкращі. І я по-джентлменськи вручу їх нашій солениізантці Олі" — додав він з тріюмфом, бачачи, що ми без квітів.

Тим часом д-р Щипко і їх служник висадили, не зважаючи на протест кондуктора, бочку пива до особового вагона, свисток, і поїзд рушив. У міжчасі дався кондуктор „яржембуфкою" одобрухати „а коли дістав й пачку папірос „сфінксів", допоміг нам на станції в Яблінці Нижній бочку з вагона виладувати.

Але як ту бочку на плебанію доставити, що приблизно 2 км від стації? На щастя, над'їхав якийсь яблінецький парохіянин драбинястим возом, запряженим волами. Найняли ми його, висадили бочку на віз, і воли поволеньки „соб-собе" поїхали — в нашім товаристві — на плебанію. І замість о год. 1-ій, як приобіцяли, приїхали ми на обід між год. 4 і 5 по полудні. Жінки привітали нас градом слів і гірких докорів за таке спізнення, але ми прийняли цей вияв жіночого невдоволення з належним зрозумінням і старалися роз'яснити їх лиця солодкими словами та чемними усмішками. Стіл до обіду був готовий вже о год. 1-ій і чекав. Але не на стільки осіб, скільки нас приїхало. Можна собі уявити заклопотання господині „їмості" Мартиновичевої. Треба було все переміняти, постаратися про накриття до стола і доварити страви. Ми, терпеливо чекаючи, пішли на прохід до городу.

V

Нарешті було все готове. Пані Мартиновичева, що її в товаристві називали „Мамісею", попросила нас до покоїв — до стола. Ми втягнули привезену бочку пива до сальону і поставили на бочку професорову Ольгу Роздольську*. Стали вколо, а суддя Яценьо виголосив курйозну ім'янинову промову, вручив їй китицю квітів, а всі спільно, жінки й чоловіки, заспівали „многоліття".

*) Ольга з Танчаківських Роздольська, донька о. Олександра Танчаківського, пароха в Дунаєві, опісля в Озірнім к. Зборова), нар. 1879 р., вийшла заміж в 1897 р. за професора Академічної гімназії у Львові Йосифа Роздольського; відзначалася незвичайними товариськими прикметами; дружила з жінкою артиста-маляра Іван Труша-Аріядною (донькою Мих. Драгоманова), з дружиною Івана Франка Ольгою і з Герміною Шухевичевою, жінкою проф. Вол. Шухевича (бабуня ген.-хор. УПА Романа Шухевича) з якими Роздольські перед 1-ою світовою війною проводили майже щорічно спільно ферії на Гуцульщині, куди приїжджали до них письменник Михайло Коцюбинський та поет Володимир Самійленко. Померла вона самітна у Львові, у давньому помешканні при вул. Супінських ч. 5, в 1954 р. на 75 році життя. С Ш.

(Далі буде).

ІСПИТ ЗРІЛОСТИ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА Т-ВА УКРАЇНСЬКОЇ УЧИТЕЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЧИКАГО

Наша школа 5 і 7-го червня вписала на сторінки своєї хроніки і до „золотої книги" дві знаменні імпрези з нагоди 20-річчя свого існування.

Перша імпреза перейде до історії не тільки нашої школи, але й цілої української чикагівської спільноти, як репрезентативна імпреза, на якій почесними гістьми були визначні представники американської науки і шкільництва, разом з японськими професорами, запрошеними директором Школи Українознавства.

Це був Прощальний Вечір Матурантів. Цьогорічна матура (іспит зрілости) займає друге місце щодо кількости кандидатів і була 12-ою з черги. Більшість матурантів здобула визначні і дуже добрі оцінки, а меншість добрі і достаточні.

До тих щасливців, що здобули визначні і дуже добрі оцінки своєю витривалою працею і пильністю впродовж останніх трьох років навчання належить 28 абсольвентів і абсольвенток. Подаємо їх назвиська за чергою, як вони здавали.

З вислідом визначним: М. Трощук, І. Когут, Я. Гринів, Р. Панчук, Т. Дрозд, І. Комаринська, Л. Павлинська, Л. Чайковський, Ю. Щербанюк, Л. Орищук, Л. Роздольська, А. Филипович, З. Трусевич і І. Городиський.

З вислідом дуже добрим: Л. Микитюк, Л. Такой, Х. Шарун, Р. Мицик, Б. Коцур, О. Петрина, У. Костів, Р. Козицький, Ю. Лібер, Л. Скубяк, Х. Шимкович, О. Бровар, О. Любинець, М. Сендунь, І. Шевчик, Л. Марушка, А. Зазанівський, Е. Дашко.

В дальшій черзі здавали: Я. Лущак, О. Стрільчук, Х. Палиняк, Я. Цебрій, М. Дацків, М. Кучер, Б. Яценків, О. Васінчук, І. Матвіїшин, Л. Дикий, П. Дрогомирецький, А. Заяць, О. Ступень, Б. Запаранюк, О. Непіп і І. Загородний.

Програма прощального вечора складалася з двох частин. У першу увійшли привітання і представлення почесних гостей та вручення їм мазепинських жетонів, і абсольвентам, що склали іспити з відзначенням, прощальний виступ матуристів, вручення дипломів і почесних грамот та пам'яткової книжки бібліографії в англійській мові д-ра Вереса, спільної знимки та перекуски при каві.

Програма почалася після входу на залю матуристів обох відділів третього Вищого Курсу, яких впровадили опікуни кляс проф. М. Орищук і мгр. Р. Саєвич під марш, що його відіграла на фортепіяні п. Сеник.

Директор Школи проф. А. Антонович привітав і представив почесних гостей та вдекорував їх мазепинськими медалями (жетонами). Мазепинські медалі одержали: проф. Чарл Габінс, визначний науковець, керівник відділу поборювання недуги рака при Чикаґському Університеті, нагороджений в 1966 р. нагородою Нобеля; проф. Е. Дженсен, найближчий співробітник проф. Габінса, що від половини минулого року зайняв його місце; п. Генреген, суперінтендент середнього американського шкільництва на округу Чикаґо, який вже від трьох літ наділяє всіх наших матуристів грамотами признання в англійській мові і заохочує їх вивчати рідну мову і пізнавати минуле свого народу.

Наступною точкою програми був виступ матуристів, що його провадив проф. Ю. Сидорович з опікунами кляс і мгр. Є. Дачишиним, який провадив збірним співом. — Виступ матуристів започаткував проф. Сидорович молитвою, яку відмовляли на рідних землях матуристи і піснею „Гавдеамус". Програма була різноманітна: гуртковий спів, виступ пластового гуртка Русалок зі співом у супроводі ґітар, інсценізація-рецитація козацької думи у супроводі бандур Р. Козицького і Я. Гринів, прощальне слово Р. Панчук і Т. Дрозда від абсольвентів, деклямація З. Трусевича, прощальне слово до абсольвентів Х. Косарчин і Павлівець, учениць другого Вищого Курсу та слово подяки Р. Козицького по-англійськи до почесних гостей.

Матуристки виступали у вишиваних суконках, хлопці у темних одягах. Програма проходила справно, живо й цікаво. По вступі молодь зайняла призначені місця на залі зі своїми опікунами кляс перед президіяльним столом.

До церемонії вручення дипломів директор школи попросив суперінтендента п. Генрегена і його асистента п. Альбано. При цій нагоді п. Генреген виголосив гарно опрацьоване слово заохоти для нашої молоді до дальшої праці. Вручення дипломів, табля і свідоцтв довершив директор школи спільно з опікунами кляс проф. М. Орищуком і мгр. Р. Саєвичем та проф. С. Чушаковою, що декорувала визначних учнів мазепинськими медалями.

По роздачі дипломів вітав нашу молодь проф. Гаґінс і подякував від всіх гостей за запрошення та відзначення. Церемонію закінчено спільною знимкою, після чого всі гості, учителі,матуристи та родичі перейшли у другу частину залі до приготованих столів з перекускою, де започатковано другу частину програми.

Крім американських та наших почесних гостей були також чотири японські професори: Ріо Фукуніші, Гісао Око, Масаґіра Нумата і Масаміші Ікеда, що приїхали з різних японських університетів до Чикаґівського Університету на наукову практику. Був також між чужими гістьми доцент Львівсько го університету І. Франка, в якому він робив свій докторат,а саме Генрик Розенстравх, жидівської національности, який по виїзді зі Львова якийсь час був професором у Вроцлавському університеті в Польщі.

До президіяльного стола були запрошені парохи о. сов. Джулинський і о. монс. Леськів, проф. Тучапський, проф. М. Куропась, що рівночасно був перекладачем, а з чужих почесних гостей проф. Ч. Гаґінс і проф. Е. Дженсен з дружинами, суперінтендент п. Генреген з його асистентом п. Альбано і проф. Ріо Фукуніші. З учительського збору сиділи: директор проф. А. Антонович з дружиною, проф. С. Чушакова, мгр. М. Губчак, голова Учительської Громади. проф. Ю. Сидорович і мгр. Є. Дачишин.

Почесні гості засіли при призначеному столі, що був уставлений по середині поміж столами абсольвентів, учителів і батьків, де комітет гостив всіх смачними канапками, домашнім печивом і тортами. Всі дружньо провели час на товариських розмовах. Матуристи заспівали гостям, родичам та учителям „Многая літа".

Перед своїм відходом почесні гості ще раз передали щиру подяку на руки директора школи за запрошення їх на цю зустріч з українською молоддю і громадою та висказали своє признання учителям і родичам за їхню особливу опіку і працю над вихованням молоді. Більшість з гостей оглянули катедру св. Миколая.

Другу частину програми започаткував гарним словом до молоді і до родичів проф. М. Орищук і мгр. Р. Саєвич — опікуни кляс. Пані Н. Іванів привітала абсольвентів від Золотого Хреста та передала з відповідною дедикацією книжку для шкільної бібліотеки. На кінець подякував від родичів матуристів п. Павло Костів, голова Батьківського Комітету, директорові школи і учителям за їхню жертвенну працю для їхніх дітей.

На цьому закінчено офіційну частину програми. Після цього продовжувалася забава, якою проводив учитель нашої школи інж. С. Голяш.

Безпосередньо після цієї імпрези, в неділю 7-го червня відбулася велика друга шкільна імпреза на оселі Равндлейк, що мала протестаційно - маніфестаційний характер, як протест проти відзначування роковин Леніна Об'єднаними Націями, як великого гуманіста. Відчитано текст протесту, що переслано до Об'єднаних Націй з підписами учителів, учнів, родичів та гостей в двох мовах.

Тексти протесту в українській та англійській мовах є поміщені в найновішому числі „Екрану", разом з ілюстраціями, що вже в найближчих тижнях появиться в продажі.

Адам Антонович

ВІДБУВСЯ XIV СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тера о. д-ра С. В. Савчука та Протопресвітера Д. Стасишина з Австралії. Першою резолюцією Собор однодушно апробував тимчасову опіку Української Греко-Православної Церкви в Канаді над Українською Православною Церквою (Автокефальною) в Австралії; другою одноцушно, схвалено резолюцію XIV Собор постановив, що хоч Українська Греко - Православна Церква в Канаді далі стоїть на засадах повної своєї адміністративної незалежности, то вона одночасно вірить і в те, що правосл. українці поза межами України можуть і повинні зберігати повну духову єдність на таких умовах, які покладено було під поєднання трьох Українських Православних Митрополій в одну Українську духово об'єднану Православну Церкву 1960 р.

Пізніше, Собор одноголосним рішенням прийняв резолюцію, в якій ствердив, що Українська Католицька Церква не має ніяких історичних підстав признаватися до Київського Митрополичого престолу і посягати по його престиж.

31 липня ввечері, вінніпезький відділ Ордену Св. Андрея гостив духовенство Української Греко - Православної Церкви в Канаді вечерею, після якої продовжувалися дискусії групами.

Третій день діянь XIV Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді (субота 1 серпня) почався читанням і прийняттям ряду резолюцій, якими перед Проводом Церкви поставлено широку програму праці.

Одніею з важливіших справ на агенді третього дня Собору було обрання керівних органів Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Найперше Собор мав обрати Голову Президії Консисторії, а тоді 18-членну Консисторію. На становище Голови Президії Консисторії номінаційна комісія внесла кандидатуру доцьогочасного Голови Президії митрата Франка Керницького, але до номінації номінаційної комісії із залі було додано ще дві кандидатури в особах прот. Дмитра Лучака і свящ. Андрія Тетеренка. Внаслідок другого тайного бальоту на становище Голови Президії на чергових 5 років був обраний прот. Д. Лучак.

У склад Консисторії номінаційна комісія внесла 8 священиків (9-ий Голова Президії, вже обраний) і 9 мирян. До того числа зі залі було додано ще 8 осіб, але в тайному голосуванні обрано листу номінаційної комісії. Після того Собор обрав Статутову й Контрольну Комісії, Церковний Суд та 9 членів Дирекції Колегії св. Андрея.

В суботу 1 серпня по обіді учасники Собору мали нагоду бути на спеціяльній конвокації Колегії св. Андрея, в часі якої трьох священиків-піонерів вшановано почесними ступнями доктора богословія. Ці ступні отримали отці протопресвітери Петро Самець, Дмитро Стратійчук і Володимир Слюзар. Конвокаційну промову виголосив о. д-р В.Слюзар.

В суботу ввечорі, на честь Архипресвітера о. д-ра С. В. Савчука, в Марлборо готелі відбувся величавий бенкет, в якому взяли участь учасники Собору та громадянство міста Вінніпеґу. У своєму слові з цієї нагоди о. д-р С. В. Савчук, між іншим, сказав, що одинокою силою, яка вела Українську Греко-Православну Церкву в Канаді до розвитку й успіхів, була дружня співпраця між проводом Церкви та всіма її вірними. Це не була праця „солістів", говорив о. д-р Савчук, а праця хору вірних працівників Української Греко-Православної Церкви в Канаді, і такої ж праці доповідач побажав вірним нашої Церкви і на майбутнє, як одиноку запоруку, що така праця буде успішною.

XIV Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді закінчено Божественною Літургією в катедрі Пресв. Тройці в неділю 2-го серпня. У часі Божественної Літургії в катедру був введений Його Блаженство Митрополит Іларіон, який уділив учасникам Собору митрополиче благословення.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРИЙНЯВ НА АВДІЄНЦІЇ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА ЙОСИФА СЛІПОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лії, — яку ви можете прочитати, тимбільше, що у ній багато світлин.

П. Колс подякував за книжку та просив написати йому на ній дедикацію, при чому запитався, чи його донька, що студіює російську мову, може читати по-українськи. На цю тему вив'язалася цікава і дотепна дискусія, у якій приймали участь так українські гості як і французькі господарі, включно з журналістами і світливцями. Один журналіст розказував, як у Ленінграді прийшли вранці до одного французького міністра працівники Інтуриста і казали швидко збиратися, бо на 10 год. замовлена Служба Божа в католицькій церкві, на що здивований міністер відповів, що він не звик ходити до церкви „на наказ". Іншим разом привели французького дипломата оглянути якусь церкву у Москві. А коли він похвалив, що вона аж блистить від чистоти, то на це відповів провідник, не без іронії: „Адже за два тижні прибуває до нас Де Ґоль!" Та найцікавіший дотеп розказав світливець: один торговельний аташе у Москві їхав оглянути якусь промисловість у Сибірі. Прощаючись з дружиною, сказав: „Я не знаю, моя дорога, чи повернуся за тиждень, як назначено, чи може аж за 18 років так, як монсіньор Сліпий..." Це було саме у часі виїзду нашого Верховного Архиєпископа з Москви до Риму.

Біля буфету ми наткнулися на двох професорів, що замість вибрати собі перекуску з тарілки, яку терпеливо тримав перед ними послугач, завзято тиснули один одному руки. Це були проф. О. Кульчицький зі Сарселю та проф. Жорж Люсіяні з Бордо — обидва члени Почесного Комітету.

— Пані, поґратулюйте чимскоріше професорові Люсіяні! — звернувся проф. Кульчицький до пані Шерер, професора з Парижу. — Уявіть собі, що він виєднав у своєму університеті аж три „сертіфікати" для української мови, літератури і цивілізації (культури). Від нового року наші й французькі студенти дістануть уже перші виказки для „ліценції" з українських предметів! Це великий успіх для нас.

— Безперечно! Але в нашій Високій Школі Східніх Мов, де я маю честь бути професором усіх трьох українських предметів, — цього добитися дуже важко! Проте, це для мене може стати прецеденсом.

— А знаєте, що? — майже перебив проф. Люсіяні, — я з великою нетерпеливістю і надією чекаю приїзду вашого Кардинала до Бордо. Після прийняття в архиєпископстві, я матиму честь вітати його у нашому університеті, і очевидно у слов'янському відділі. Кажу вам, мої колеги отак-о повивалюють очі на мойого Гостя! Такого, як ваш Ісповідник — жаден з них не мав!.. Я глибоко вірю, що його візита дуже мені допоможе на моєму відділі!..

Усі присутні цікаві були оглянути медалю, що її дістав наш Кардинал. Вона була вибита у державній мининиці з нагоди святкувань 2000-ліття Парижу. На ній вирита ціла історія Франції: нормани з кораблями, св. Люї та св. Женевєта, тортури св. Дениса, французькі королі, революції та війни 1648, 1789, 1830, 1871, 1944 рр., паризька Сорбона та б. ін. Усе це вміщене на малому квадраті з написом на відвороті — „Париж — Його Блаженству Кардиналові Йосифові Сліпому — 1970 р."

Спільна знимка учасників із двома екселенціями закінчила авдієнцію.

КІНЕЦЬ ТИЖНЯ НА „СОЮЗІВЦІ"...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

твори для нього. Співаки виступали в українській народній ноші, чим дуже заімпонували публіці, яка заледве вмістилась у великій залі. Перед концертом, на якому акомпаніювала п-а Марія Цибик, юначка Аня Дидик продеклямувала віршований привіт для Квартету й слухачів, пера Івана Керницького. Для урізноманітнення програми виступала і Танцювальна Група „Союзівки". А потім аж до другої години ночі, під все дискретніші звуки бездоганно зіграної оркестри „Амор" з відомим співаком Ігорем Раковським, тривала приємна забава, в якій українські танки чергувалися з американськими — на всі смаки і вміння.

Короною кінця тижня на „Союзівці" була неділя 9-го серпня. Після вранішнього Богослуження в каплиці, яке відправив о. декан Волошин, а проповідь виголосив о. Михайло Горошко, парох української католицької парафії в Кергонксоні та вакаційний душпастир „Союзівки", сотні приїжджих на „вікенд" гостей, цілолітніх відпочинковців з родинами і місцевих старожилів „Союзівки" насолоджувались розмовами із знайомими, купанням та плаванням, спортовими майданчиками, незрівнянним свіжим повітрям і гірським сонцем без спеки; насолоджувались гості від 1 до 2 год. дня і знаменитим обідом у чистій, закосиченій квітами, їдальні, де прислуговують звинні й ввічливі наші студентки і студенти, заробляючи на дальші студії.

По обіді увага всіх була звернена на небуденну мистецьку подію: у великій залі „Веселки" по полудні відкрилась барвиста і дійсно чаруюча зір Мистецька Виставка образів видатних мистців пензля: Едварда Козака, Якова Гніздовського і Любослава Гуцалюка, на окремому столі розміщені модерні, але з чимось притаманним українським, скульптури п-і Слави Геруляк. Разом виставлено до 80 образів, дереворитів і скульптур. Першого дня виставку оглянули понад 300 осіб; придбано частину творів.

Хоч частина „вікендовців" надвечір вже виїхала з „Союзівки" до своїх місць життя й праці, увечорі о 8:30 там же, в залі павільйону „Веселка", відбувся при численних присутніх оригінальний літературно - мистецький вечір на тему „Мистецтво на поважно і на весело". У ньому взяли участь щиро привітані присутніми відомі мистці: Едвард Козак, Яків Гніздовський, оригінальна скульпторка і малярка п-ні Ярослава Геруляк, яка, до речі, викладає тут скульптуру й малярство на Курсах Українознавства, і всюди щиро вітаний українською громадою письменник - гуморист Іван Керницький.

Вечір, що його відкрив з рамени Культурної Комісії УНСоюзу ред. Л. Полтава, а провадив ним Іван Керницький, пройшов з повним успіхом. Учасників вечора зафільмував кінопродуцент п. Ярослав Кулинич.

ЧЕХО - СЛОВАЦЬКА ПОГРАНИЧНА СТОРОЖА ЗВІЛЬНИЛА двадцять юнаків із ЗСА, які під проводом свого ґайда і в супроводі трьох німців зайшли були на територію ЧССР, де були затримані й відвезені до Пільзену.

ПОДЯКА

Складаємо отсим щиру подяку Всечесному Духовенству, Організаціям і Товариствам і Всім хто взяв участь у відданні останньої послуги

св. п.
АНТОНОВІ МАЛЮЦІ

як також Усім, що замовили Служби Божі або прислали чи передали вислови свого співчуття. Дякуємо також із щирого серця усім Тим, хто виявив свою прихильність та вносив багато розради в часі довготривалої недуги Покійного.

РОДИНА

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра ІВАНА БЕЛЕЯ
складають 25.00 долярів
на Осередок НТШ у Сарселі.

Чикаго, Ілл. Н. і Т. ЛІСЬКЕВИЧІ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. ОСИПИ ПАСІКИ
складають
п. Мирон ПОЛОХАЙЛО $10.00
п-ство Марія і Володимир КАРПЯК 5.00
на цілі НТШ в ЗСА.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими та з болем серця повідомляємо, що дня 21-го липня 1970 року відійшов ненадійно у Вічність на 46-му році життя наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ, БРАТАНОК

бл. п.
Д-р ЮРІЙ АДАМ ПАНЧИШИН

лікар-хірург, син бл. п. проф. д-ра Маріяна Панчишина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24-го липня 1970 р. на цвинтарі Всіх Святих у Дес Плейнс, недалеко місця замешкання.

У глибокому смутку:

МАРІЯ — дружина
ІВАН, МИХАЙЛО, МАРКО А. — сини
ОЛЬГА — мама
д-р МАРІЯН АНДРІЙ — брат
МЕЛЯНІЯ КРИВОКУЛЬСЬКА — тета
МАРІЯ — братанка

Членам СУКІП та всьому Купецтву подаємо сумну вістку, що 6-го серпня 1970 р. помер наш Довголітній Член

бл. п.
ВАСИЛЬ ХОМУТ

ПОХОРОНИ відбулися в суботу, 8-го серпня 1970 р. з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку, відтак на цвинтар Cypress Hill Cemetery, Queens, L.I., N.Y.

Дружині, Дітям та Рідні глибоке співчуття.

УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ в НЮ ЙОРКУ

ВІСТІ З НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНУ, Н. ДЖ.

Відділ ОУА „Самопоміч" відбув Загальні Збори 5-го квітня при участі д-ра В. **Палідвора,** члена Головної **Управи,** п. С. Пушкар, голови **Централі** Союзу **Українок** і п. М. Хилинець, **референтки** Суспільної Опіки. **Звітував** голова проф. М. **Цяпка.** Відділ мав 746 членів. Багато праці присвячено створенню Осередку Суспільної Служби та допомоговим акціям. Після звітів уділено абсолюторію і вибрано нову управу, яку знову очолив проф. М. Цяпка.

Загальні Збори Окружної Ради Союзу Українок стейту Ню Джерзі відбулися 5-го квітня при численній участі делегаток усіх 13 відділів. На протязі ділового року референтки вложили багато праці в організаційній, виховній і суспільній ділянках. Про працю відділів звітували їхні голови. Провідною думкою ділового року було організаційне скріплення округи, тісніший зв'язок поміж відділами і членками, закріплення позиції С. У. серед нашої громади та розвинення зв'язкової діяльности назовні дорогою виставок, пропаґанди в американській місцевій пресі й нав'язання контакту з американським організованим жіноцтвом. Для ознайомлення членства зі зв'язковою діяльністю Централі СУ та для насвітлення можливостей, такої праці на терені округи відбулася спеціяльна конференція для справ зв'язків. Високий рівень рефератів і зацікавлення проблематикою зв'язків з американським жіноцтвом свідчать, що кінчається період „моя хата скраю". Реферати виголосили пані М. Душник, І. Падох і К. Смородська. На місце уступаючої Окружної Ради, що діяла під проводом мґр Д. Рак, вибрано нову управу під головуванням п. І. Кіндрачук. Збори відзначила своєю присутністю голова Централі СУА інж. С. Пушкар, яка порушила о р г а нізаційні проблеми та підкреслила успіхи округи за минулий рік.

Школа Українознавства „Рідна Школа" при співучасті Українського Музичного Інституту влаштувала **12-го квітня Мистецький Вечір Музики** і Слова. **Виконавці** — учні школи українознавства. Батьки та громадянство побачили, чого їхні діти навчилися в школі українознавства та УМІ. Темою вечора був „Розвиток української культури від найдавніших часів до найновіших поетів". Вечір відкрив директор школи проф. д-р М. Чировський. Він рівнож подякував учителям школи українознавства та УМІ за підготовку виступу як також п. Ф. Луцишинові за мистецьке та учневі Н. Голинському за технічне оформлення сцени. Провадили вечором конферансьєри учні — Т. Басняк і А. Чировський, які вели публіку через віки української культури від поганських щедрівок і гагілок аж до найновіших творів поетів. В 35 точках виступали діти від першої кляси аж до цьогорічних абсольвентів. В музичній частині брали участь: О. Редька (бандура), О. Трешневська і О. Корнило (акордеон), Р. Робак, Л. Романів, М. Ходновська, І. Пелех, І. Сиґіда, І. Шараневич (фортепіян) та чотири брати Бакуни (3 скрипки і фортепіян). Зі сольовим танцем виступила учениця балету Н. Лазірко. Дівочий хор під управою О. Ференс відспівав кілька пісень, а група дівчат під управою Р. Мицьо вивела гагілки.

Концерт на „Церкву в потребі". Жіночий квартет „Калина" в складі Н. Кузима, Б. Ольшанівська, Я. Чіх і Л. Лобур під мистецьким керівництвом проф. М. Добоша та чоловічий квартет „Каравана" в складі Р. Яськів, І. Коваль, Р. Канюка і Б. Бемко, під мистецьким керівництво Б. Бемка, дали 3-го травня спільний концерт, дохід з якого призначили на фонд „Церква в потребі". Фортепіяновий супровід **М. Цибик,** ґітарист Б. Кряк та оркестра „Темпо" під керівництвом І. Коваля доповнили цю незвичайно вдалу імпрезу. Прибуток в сумі 218.50 дол. передано на фонд „Церква в потребі".

„Вплив знання і вживання української мови в родинному житті на поступ дитини в науці" — це тема доповіді мґр Люби Галібей, виголошеної 14-го травня на запрошення шкільного комітету при церкві св. Івана Христителя. Мґр Л. Галібей, учителька тутешньої парохіяльної школи, з довголітньою п е дагогічною практикою, цікавилася віддавна цією проблемою та будучи учителькою школи св. Петра в Джерзі Сиґі, перевела досліди над двома групами дітей, одномовною групою, що вживала виключно англійської мови вдома і в школі та двомовною групою, яка, крім англійської навчальної мови послуговувалася та добре володіла українською мовою. В обидві групи входили діти однакового інтелектуального рівня, як це виказали стандартні шкільні тести з першої й з четвертої кляс. На підставі вислідів, ілюстрованих таблицями і ґрафами, прелеґентка доказала, що група дітей, яка володіла обома мовами, хоча мала в початках малі трудноці, скоро стала рівнорядною в навчанні з одномовною групою, а у вищих клясах на підставі дослідів багатьох учених, перевищила інтелектуально одномовну групу. За твердженням доповідачки, дитина найлегше сприймає науку другої мови у передшкіллі та садочку й тоді повинна її вивчати. Острах деяких батьків, що дитина, яка вивчає українську мову, не зможе добре опанувати англійську, — безпідставний, що підтвердили присутні батьки в дискусії на підставі власних спостережень.

Об'єднання Жінок ОЧСУ влаштувало 17-го травня Свято „В поклоні Жінкам-Героїням". Святочну промову, як монтаж, переплітаний співом артисток Валі Калин-Магмет й Іванки Кононів — виголосила п. М. Вожаківська. В музичній частині солістка п. З. Лавришко-Бундзяк відспівала кілька пісень при фортепіяновому супроводі проф. Б. Базалі. Програму доповнили збірні виступи: інсценізована рецитація поезії М. Щербака „500" у виконанні молоді та сценки М. Головинської „Матуся" з боїв УПА у виконанні І. Кононів та молоді. **Свято** закінчено відспіванням „Не пора".

Загальні Збори Відділу УККА відбулися 23-го травня при участі 35 членів — платників Національного Датку та 11 представників місцевих установ - членів УККА. Зборами проводила президія в складі д-р П. Богданський, пані: Є. Мартинець і Л. Гладка та інж. М. Семанишин, делеґат Централі УККА. Звіти зложили: голова мґр Я. Рак, референтка Координаційного Осередку Суспільної Служби п. Л. Гура, фін. реф. п. К. Гречак та реф. збірки Нац. Датку п. М. Кормило. Відділ нараховує 445 фізичних членів та 25 членів - установ. Звітовий рік (8 місяців) закінчено з надвишкою 995.20 дол. Двадцять три активні збірщики з і б рали 2,940 дол Нац. датку. Замало місцевих відділів братських організацій є членами Відділу УККА. Суспульна Служба вислала жертвам землетрусу в Югославії понад 2,000 дол., крім численних пакунків. Загальні Збори звернулися із закликом до громадянства вступати в члени ЗУАДК-у та із закликом до батьків активно працювати над українським вихованням дітей. Головою Відділу перевибрано мґра Я. Рака та вибрано 14 членів управи та головну дорадчу комісію. Контрольну Комісію очолив д-р О. Андрушків, а Товариський Суд — д-р С. Ворох. В склад управи ввійшли кілька молодших членів. Збори попрощали довголітнього члена управи відділу проф. М. Цяпку, що з огляду на здоров'я не кандидував.

28-ий Відділ Союзу Українок на нашому терені дуже активний. 4 квітня спонзорував „Вечір Бетговена", виконаний силами учнів УМІ, кляси п-і Т. Богданської. Реферат „В 200-ліття народин композитора" виголосила п. Т. Богданська, а в музичній частині виступили: М. Голіната, Л. Семанишин, О. Федоренко, М. Войціцка, Х. Яворська, Х. Голинська, Р. Робак, Д. Сиґіда і З. Стебельська. Прибуток з імпрези в сумі 120 дол. передано на потреби Суспільної Опіки. На ширших сходинах відділу 12-го квітня доповідала д-р С. Гук про гормони, а на 25-го травня відділ підготовив вишивану забаву для дітей. Імпрезу проводила п. О. Тарнавська зі світличкою відділу. Малесенькі діти, що суботи вивчали пісеньки і віршики, зв'язані зі святом Матері та в прегарних вишиваних суконочках та убранках свобідно виконали програму при акомпаніяменті учениці УМІ М. Голінатої. Після програми щасливі малята виводили „Подоляночку", „Царівну" та інші гри, а репортери і фотограф з „Ірвінгтон Геральд" робили знимки і просили п. О. Тарнавську про інтерв'ю. Багато праці вложили союзянки, головно імпрезові п. М. Турко і Т. Богданська в цю милу імпрезу.

Українська Гетьманська Організація Америки, Відділ 14 в Нюарку, проявляє оживлену діяльність. Загальні Збори відбулися 7-го березня, вибрали нову управу під головуванням інж. Л. Савойки та Контрольну Комісію, яку очолив д-р І. Карапінка. 24-го травня відділ влаштував святочні сходини, присвячені 52 роковинам „Акту 29 квітня 1918" і 25-ліття з дня смерти сл. п. Гетьмана П. Скоропадського. Після Служби Божої, о. пресвітер А. Селепина відправив Торжественний молебень за український нарід і панахиду за душу сл. п. Гетьмана, виголошуючи при цьому проповідь. Святочні сходини при доволі численній публіці й представниках установ започатковано американським гимном, який відіграла п. І. Небелюк. Сходини відкрив інж. Л. Савойка, доповідаючи про потребу відмічувати роковини проголошення нашої традиційної влади у формі гетьманства, панна І. Пелех відіграла з темпераментом кілька композицій під загальні оплески. Святочну промову виголосив д-р Б. Коваль з Ню Йорку. З чуттям і гарною дикцією п. Д. Зелик віддеклямувала вірш „Гетьман". Співом при бандурі доповнив імпрезу відомий бандурист проф. Р. Левицький. Свято закінчено національним гимном.

Д-р А. Фіґоль завітав до нас 10 червня та виголосив доповідь „Чи і як довго можна втримати почуття етнічної окремішности українців за кордоном". Гостя привітав від Пластової Станиці пл. сен. А. Мицьо, а пл. сен. інж. Р. Загайкевич представив прелеґента. Д-р Фіґоль говорив про стан сучасної молоді та зв'язані з цим проблеми і подав умови її збереження, над якими мусить працювати ціле громадянство: родина, церква, школа, організації та довкілля. Виголошені думки опирались в більшості на наукових працях наших молодих науковців. На жаль, крім пластунів і їх родин, було небагато присутніх.

Що буде. Парохія св. Івана Христителя підготувала дві вакаційні прогульки, а саме двотижневу, 9-го серпня на Гаваї та однотижневу, 31-го жовтня до Маямі. Пластова Станиця Нюарку-Ірвінгтону вже від тепер веде підготовку до відзначення 20-ліття свого існування, що відбудеться 25 квітня 1971 р. Підготовчу акцію координує голова комітету пл сен. інж. Р. Загайкевич.

Іван В. Турянський
прес. реф. Відділу УККА

СУМНА РІЧНИЦЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Багато не - німців скористали з того, але тисячі залишились з фальшивими документами.

За румунським переписом з 1930 р. в Буковині було 853.000 мешканців, з того числа 112.427 в Чернівцях. Українців записано лише 256.515, а румунів 379.691. До Німеччини переселилося 95.770 осіб, а при переписі німців було 75.533, отже на 20.237 осіб більше. Але як врахувати, що 7.295 німців не схотіли переселитись, то плюс виносить 27.532 осіб. Одначе з українців скористало з тої переселенчої акції не більше як 4.000 осіб, як священики, учителі та громадські діячі. З них опісля багато переселились до Генерал - Губернаторства і включились в місцеве українське життя. Останній транспорт з переселенцями прибув до Німеччини 17 листопада 1940 р.

В короткій статті не можна описати всього. Коротко: всі колишні „гавзмайстри" дістали наказ доносити владі про всякі зміни в домах, давати характеристику мешканців, записувати відвідувачів і підслухувати розмови. Фальшиві доноси стали правилом. За короткий час московський терор знищив усі українські здобутки.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА

ПРОГРАМА КОНҐРЕСУ ЦЕСУС-У

Конґрес відбудеться в днях

від 20 до 24-го серпня 1970 р. в Монтреалі

при Монтреальському Університеті, Квібек, Канада

Середа, 19-го серпня: **Товариська Зустріч в домівці СУМ в місті.**

Четвер, 20-го серпня: **Перша Сесія Конґресу**

9:00-1:30 Реєстрація делеґатів.
1:30-5:00 Офіційне відкриття Конґресу ЦЕСУС. а) Студентський привіт. б) Слово уступаючого Президента. в) Звіт Комісій. г) Перегляд та пояснення конституції.
5:00 — Закриття Першої Сесії.
8:00 — **Розваги** — Турне по старому Монтреалі, перекуска і т. п.

П'ятниця, 21-го серпня: **Студійна Сесія („Тіч-ін")**

10:00-12:00 „Революційний Український Студентський Рух". Учасники: В. Кравченко (СУСК), А. Бандера (СУСК), представник СУСТА та Европи
12:00-1:00 Обідова перерва.
1:00-2:00 Доповідь про СКВУ.
2:00-3:00 Доповідь та порівняння Українського і Квібекського Визвольних Рухів.
3:00-4:00 „Визвольний Рух на Україні сьогодні" виголосить проф. д-р К. Савчук.
Після кожної теми відбудеться дискусія. Коли буде потрібно більше часу, дискусія буде продовжена до 5:00 години.
5:00-7:00 — **Дозвілля.**
7:30 „Екуменізм та Українсько Церква". Головні бесідники будуть: о. Куташ, о. Цимбалістий, д-р Янів та д-р Біланюк.
10:00 „**Українська Дискотека**" — танці і т. п.

Субота, 22-го серпня:

10:00-12:00 — Сходини Резолюційної та інших Комісій.
12:00-1:00 Обідова **перерва.**
1:00-5:00 — **Друга Сесія Конґресу.** а) Висновки праці Комісій. б) Загальні рішення та постанови.
8:00 **Конґресовий Бенкет.**

Неділя, 23-го серпня: **Третя Сесія Конґресу.**

1:00-5:00 — а) Вибори Головних Органів ЦЕСУС. б) Слово Новообраного Президента ЦЕСУС.
7:30 **Святковий Студентський Концерт** та зустріч студентів з громадянами Монтреалю.

Право голосу: Станові Союзи: а) 1 делеґат від Головної Управи Станових Союзів. б) 1 делеґат від кожних 100 членів в Союзі (не менше як один, не більше як 5 голосів). в) Кожна громада приналежна до Союзу, має право на 1 голос від кожних 25 правних членів свого клюбу.

Ідеологічні та Конфесійні Товариства. а) 1 делеґат від Головних Управ Ідеологічних та Конфесійних Товариств. б) 1 делеґат від кожних 100 членів — не менше як один делеґат, не більше як два.

Студентський Басовий Квартет з Відня. Заходами українського студентства, відбудеться турне українського студентського Квартету на американським континенті. До тепер заплановані слідуючі концерти: 1 серпня, Клівленд, Огайо; 2 серпня, Оселя Хортиця біля Клівленду; 9 серпня, Союзівка; 16 серпня Вайлдвуд, Н. Дж. В час Конґресу ЦЕСУС — у Монтреалі.

Членами Віденського Басового Квартету є: Борис Ямінський, студент філософії, Генрик Штайнгаґен, урядник, Григорій Савка, студент матуральної школи та Ігор Тарко, студент правничого факультету. ПІДТРИМАЙМО ЇХ.

За Управу ЦЕСУС-у
Юрій Кульчицький — Віце-Президент Преси й Інформації ЦЕСУС

ТАРЗАН, Ч. 6410. Жінки батузів готові нести Наомі

Ах-ах! Перемога, любий Тарзане! Я осягнула це! Щось застрягло було в її гортанці, але слухай тепер, як кричить!

Звертаємо тобі твоє малятко, жінко батузів! Коли б не було тут моєї жінки, то твоя дитина була б мертвою! Ти винна їй вдячність батузів!

Що говорить мати дитини?

Вона каже, що вона і її сестра хочуть нести тебе до оселі лікуючих мужів! Це їх спосіб виявлення тобі вдячности!